

Russinhissen

Flyter eller sjunker
russin i sockerdricka?

Så här gör du:

1. Fyll glaset till $\frac{3}{4}$ med sockerdricka.
2. Lägg i några russin och se vad som händer. Titta riktigt noga hur det ser ut på russin.
3. Rita vad som händer!

Russinhissen

Du behöver:

- en flaska rumsvarm sockerdricka eller mineralvatten
- ett genomskinligt glas (gärna ganska högt)
- några russin
- papper och penna

Det handlar om: koldioxid, gas, lösning, flyta/sjunka

Sockerdricka är som det heter kolsyrad. Det betyder att man har löst gasen koldioxid i vatten. Där finns socker och andra ämnen också, men bubblorna i en kolsyrad läsk består av koldioxid.

När man släpper ner russin i sockerdricka sjunker de till botten. Där sätter sig bubblor av koldioxid på russin. Gasbubblorna kan man likna vid flytvästar, eftersom de är lätta och vill upp till ytan. Det är som om russin samlar på sig fler och fler små flytvästar och vips sitter där så många bubblor att det räcker för att lyfta hela russin till ytan. Men vad händer där? Jo, där spricker några av bubblorna och då orkar de bubblor som är kvar inte lyfta russin längre. Russin sjunker ner

igen till botten där det samlar på sig nya bubblor. Då åker det upp till ytan igen, precis som en hiss som går upp och ner. När kolsyran är slut stannar russinhsen.

En vanlig fråga brukar vara varför bubblorna sätter sig på russinnet. Kemister brukar förklara det med att kolsyreubblorna behöver små oregelbundenheter där de kan börja växa. Tittar du ner i ett glas med läsk så kan du se att det kommer bubblor från vissa punkter på insidan av glaset, det vill säga där det finns små ojämnheter. Det bubblar mer om varm sockerdricka. Gasen vill inte vara kvar i drickan när det är varmt och då blir det fler bubblor. Prova även att lägga ned makaroner eller färska druvor.

